

Boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning

2025 – 2029 med utblick mot 2035

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Dnr 24AFN215, 2024-12-11

Boendeplan för särskilt boende

- för personer med funktionsnedsättning

2025 - 2029 med utblick mot 2035

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Dnr 24AFN215

2024-12-11

Välfärd Gävle, utveckling och stöd

Anna Åkerbris, Boendeplanerare

www.gavle.se

Innehåll

1. Sammanfattning.....	5
2. Bakgrund och definitioner	7
2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.....	8
2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL	10
2.3. Fördelning av platser mellan externa köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL.....	11
3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning	12
3.1 Gruppboenden LSS	12
Bestånd	13
Nya eller planerade boenden	15
Behov	17
3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS	20
Behov.	21
3.2 Serviceboenden LSS	21
Bestånd	21
Nya eller planerade bostäder	22
Behov	22
3.3 Gruppboende SoL.....	23
Bestånd	23
Nya eller planerade boenden	24
Behov	26
3.4 Boende för samsjuklighet SoL.....	28
Behov	28
3.5 Serviceboenden, SoL.....	29
Bestånd	29
Nya eller planerade boenden	30
Behov	30

3.6	Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS.....	31
	Bestånd	32
	Nya eller planerade boenden	33
	Behov	33
3.7	Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS	34
	Bestånd	34
	Behov	34

1. Sammanfattning

Särskilt boende är ett samlingsnamn för de boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende för personer med någon form av funktionsnedsättning är det som tas upp i denna boendeplan.

Boendeplanen visar att det finns ett uppskattat förväntat behov av ytterligare gruppboendeplatser (LSS) fram till år 2035. Även ett behov gruppboendeplatser (SoL), inklusive redan planerade (inklusive externa aktörer, som ej ännu har avtal med Gävle kommun om köp av plats) förväntas behövas fram till år 2035.

Antal fattade beslut (bifall) inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboend	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	4	10	0	5	1
2019	8	7	2	16	2
2020	6	16	4	7	1
2021	11	16	7	8	3
2022	10	10	4	9	3
2023 tom 30/9	15	11	4	12	3
221001-230930					
2024	11	16	10	9	1
(231001-240931)					

Antal köpta platser med ramavtal inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboend	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende	VÅBO
2018	0	45	0	7	0	
2019	0	45	1	14	0	
2020	0	58	2	18	0	
2021	0	58	2	21	0	
2022	0	59	5	24	0	
2023	0	59	4	22	0	
2024 30/9	0	61	1	23 (inkl 1 korttids SoL)	0	1

Antal köpta platser utan ramavtal inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboend	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende	VÅBO
2018	1	6	0	8	5 inkl elevhem	
2019	1	7	1	8	5 inkl elevhem	
2020	0	8	1	6	3 endast elevh	
2021	0	10	1	7	3 endast elevh	1
2022	0	11	0	5	4 (2 elevhem, 1 korttids)	1
2023	1	12	0	6	3 (2 inkl elevhem+1 korttids)	1
2024 30/9	1	12	1	6	2 (elevhem + boende)	

Antal kunder i kö (genomsnitt under året) inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboend	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	7	6	2	5	3
2019	5	8	1	10	0
2020	3	12	1	7	0
2021	3	9	3	4	2
2022	7	10	4	3	1
2023	5	8	3	1	3
2024 30/9	6	13	7	5	1

2. Bakgrund och definitioner

Välfärd Gävles boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning 2025 - 2029 med utblick mot 2035 – Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, behandlas och antas av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden utifrån nämndens ansvarsområden enligt nedan;

- Bostad med särskild service för vuxna med funktionsnedsättning enligt 9 § 9 p. LSS kan beviljas i form av *gruppbostad, servicebostad och annan anpassad bostad*.
- Välfärd Gävle kan också bevilja ansökningar om *bostad med särskild service för barn och ungdomar* enligt 9 § 8 p. LSS.
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480),
- Särskilt boende till personer med psykiska funktionsnedsättningar kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL i form av *gruppbostad* eller *servicebostad*.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag och utgör ett komplement till socialtjänstlagen (SoL) och annan lagstiftning.

LSS omfattar bara vissa personer med funktionsnedsättning enligt lagens personkrets. Den ena lagen utesluter inte den andra, en person kan i vissa fall få insatser både enligt SoL och LSS.

Fortsatt arbete för att nå en ekonomi i balans

Gävle kommuns arbete för att nå en budget i balans fortsätter. I juni fattade kommunstyrelsen beslut om att ge kommundirektören i uppdrag att bedöma om nämndernas beslutade sparåtgärder är tillräckliga för att nå en budget i balans och om inte ge förslag på ytterligare åtgärder.

Vid höstens första kommunstyrelsesammanträde den 10 september återrapporterades uppdraget. Delårsrapporten visade i juni att de sparåtgärder som nämnderna fattade beslut om i slutet av 2023 och inledningen av 2024 inte räcker för att komma till rätta med det ekonomiska underskottet. Ett antal förslag till åtgärder presenterades också och kommunstyrelsen fattade beslut om att förvaltningen ska arbeta vidare med dessa. Majoriteten av områdena identifierades och lyftes fram i förvaltningens fördjupade analys som delgavs politiken i juni.

Kommunstyrelsen skickar ytterligare uppdrag vidare till ansvarig nämnd för hantering och ställningstagande:

- Med bakgrund av den demografiska utvecklingen föreslås Utbildningsnämnden tillsammans med Gavlefastigheter se över vilka grundskolelokaler och förskolelokaler som kan ställas om till en annan verksamhet alternativt lämnas. Dessa grundskolelokaler eller förskolelokaler kan vara ett lokalalternativ för Arbetsmarknads-

och funktionsrättsnämndens växande verksamheter.

Många brukare som idag får beslut om boende har störst intresse av att bo centralt.

Invånare med stöd enligt LSS tenderar att ha alltmer komplexa behovsbilder som ställer allt högre krav på anpassningar av befintliga och kommande boenden för målgruppen. En ökande utmaning är tillgången till boenden för målgruppen. Klarar inte kommunen att möta upp lagkraven kommer sannolikt antalet viten att öka, och där finns under 2024 en trend som pekar på just det. Här behöver processerna inom koncernen förbättras. En del i det arbetet är öka förståelsen och medvetenheten hos alla berörda kring vad som styr behoven (både lagstiftning och vad som karakteriserar målgruppen), samt också processerna kring fastigheter och boenden. Vidare finns utvecklingsbehov gällande processerna att följa upp kunders behov och ge möjlighet till så kallad stegförflyttning. Stegförflyttning innebär att man genom hjälp och stöd över tid minskar en kunds behov av insatser och ökar dess förmåga och självständighet. Detta kan i praktiken innebära att en kund går från att bo i en särskild boendeform exempelvis serviceboende, som har tillgång till personal dygnet runt, till att klara av att bo i en egen bostad med stöd från exempelvis boendestödare några gånger per dygn. (utdrag från "Fördjupad analys inför Kommunplan med årsbudget 2025")

2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

Under 2023 hade ca 700 vuxna och ca 200 barn i Gävle kommun pågående insatser inom LSS. Det var alltså ca 0,87% av Gävle kommuns invånare, som har någon form av insats inom LSS. Det är något högre än medelvärdet på 0,82% för R9 kommunerna. För att få insatser utifrån lagen ska den sökande omfattas av lagens personkrets och ha behov av den sökta insatsen. Rätten gäller om behovet inte tillgodoses på annat sätt.

Personkrets med rätt till insats enligt LSS:

Personkrets 1. personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,

Personkrets 2. personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller

Personkrets 3. personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Det finns tio olika rättigheter/insatser enligt LSS:

Rådgivning och annat personligt stöd	Personlig assistans	Ledsagarservice	Kontaktperson	Avlösarservice i hemmet
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år	Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom	Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad	Daglig verksamhet.

Syftet med lagen och insatserna är att personer som omfattas av lagen uppnår jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personerna ska kunna få den hjälp de behöver i det dagliga livet och även kunna påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. De bärande principerna i lagen är tillgänglighet, inflytande, delaktighet, självbestämmande, helhetssyn och kontinuitet. (<https://www.socialstyrelsen.se>)

Det är olika typer av LSS-boenden och behovet av dessa, som tas upp här under.

I augusti 2024 hade 276 vuxna personer pågående boendebeslut inom LSS. Av dessa bor 159 vuxna personer i en gruppbostad LSS och därutöver 18 personer i kö och 111 vuxna personer bor i servicebostad LSS och därutöver 4 personer i kö. 6 barn och ungdomar har beslut om bostad med särskild service för barn eller ungdom.

Därutöver har 73 personer beslut om korttidsvistelse utanför det egna hemmet (9 § pkt 6 LSS) (62 barn och 11 vuxna). En plats köps också in externt, utan ramavtal – 4 dygn per månad (2024-08-31).

I samband med att handläggaren på Valfärd Gävle utreder behovet av insats gör denne även en personkretsbedömning. Verksamheten fattar beslut utifrån behov då det inte finns tillgänglig information som visar hur många som föds med funktionsnedsättningar och som kan bli aktuella för insats.

Kontor Myndighet kan se att behovet har förändrats då mer stöd krävs nu, till viss del, mot tidigare år, även behovet av hjälp dygnet runt, inom LSS, med vaken natt, är större än tidigare (LSS - köp av plats, inom ram). Det finns även behov av fler platser till kunder, samt mer flexibla/anpassade boenden, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL

I augusti 2024 har ca 450 personer i Gävle kommun pågående insatser inom Socialpsykiatri.

Insatser enligt SoL:

Särskilt boende	Hemtjänst i ordinärt boende	Trygghetslarm	Matdistribution
Dagverksamhet	Ledsagning	Avlösning	Korttidsplats

Det är särskilt boenden enligt SoL och behovet av dessa, som tas upp här under.

I augusti 2024 har 113 personer pågående boendebeslut inom socialpsykiatri. Av dessa bor 86 personer i ett gruppboende SoL och ytterligare 6 personer står i kö. 27 personer bor i serviceboende SoL och ytterligare 6 personer står i kö.

Att insjukna i psykosjukdom eller liknande tillstånd innebär utöver psykisk och fysisk ohälsa i många fall att bli både socialt och ekonomiskt utsatt. I ett tidigt skede av psykosjukdom finns stora möjligheter att vända utvecklingen och stödja individen att återhämta sig.

Verksamheten arbetar efter gällande lagstiftning; utreder och fattar beslut enligt Socialtjänstlagen och arbetsmetoden IBIC, samt försöker, så långt som möjligt matcha individens behov.

Målgruppen har förändrats över tid och behovet har ökat medan platserna inte har ökat i någon större utsträckning de senaste åren. Det saknas till viss del tillräcklig spetskompetens och/eller särskilda boenden för att möta de nya behoven. Exempelvis avsaknad av platser för kunder med samsjuklighet. Kontor Myndighet uppmärksammar också att Valfärd Gäve ser konsekvenser i verksamheten genom snabbare utskrivningsförfarande. Detta påverkar både Valfärd Gävles behov av fler platser till kunder, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

Det som verksamheten ser behov av är nya boenden i lämpliga miljöer med utformning anpassade för personer med funktionsnedsättning. En viss variation i boendebeståndet bör finnas, för att tillgodose en bra matchning med kund, då det är en målgrupp med varierande behov som behöver tillgodoses på olika sätt i en variation av olika typer av bostäder.

2.3. Fördelning av platser mellan externa köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL

Fördelningen av platser inom köp av plats och av plats i egen regi i hemkommunen sker i samråd mellan ansvarig biståndshandläggare, boendesamordnare, enhetschef och verksamhetschef.

Enhetschef beslutar om köp av plats som ryms inom ramavtal.

Behov av boendeplats utanför ramavtal beslutar verksamhetschef om. Köp av boendeplats utanför ramavtal får endast ske i undantagsfall om inte egen regi eller ramavtal kan tillgodose behoven.

Kön till boende – är boendesamordnare på Kontor Myndighet ansvarig för, i samverkan med Kontor Boendes motsvarighet. Boendesamordning Kontor Boende redovisar månadsvis tomma platser i egen regin. Kontor Myndighet redovisar månadsvis statistik kring beslut och kö, köp av plats med ramavtal och utan ramavtal, samt rapport om ej verkställda beslut kvartalsvis.

3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för att de människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl som möter betydande svårigheter i sin livsföring ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. (*Socialtjänstlag (2001:453) 5 kap 7§*)

Kommunen arbetar aktivt med att skapa en mark- och planberedskap för bland annat olika typer av särskilda boendeformer i de nya bostadsområden och stadsutvecklingsprojekt som skall detaljplanläggas i Gävles centrala delar, men även i utvecklingen av övriga stadsdelar och områden. Syftet med arbetet är att platser som bedöms lämpliga för ändamålet utifrån sammanhang och fysiska förutsättningar ska bevakas långsiktigt. Med bättre framförhållning och kunskap förkortas planeringsprocessen när behovet blir aktuellt att realisera.

3.1 Gruppboendestäder LSS

En gruppboendestad består av ett mindre antal lägenheter (4 - 6 lägenheter) som är samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen.

Gruppboendestad innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppboendestad kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och stöd under dygnets alla timmar. Målgruppen är vuxna personer med funktionsnedsättning som tillhör personkretsen i LSS (utvecklingsstörning, autism, autismliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada) och beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av gruppboendestad. Kommunen har idag inga personer tillhörande personkrets 3 som bor i gruppboendestad LSS.

LSS – insatsen är avgiftsfri men kunden betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2024-08-31	2024-08-31
<u>Egen regi</u>	Antal lägenheter som finns att tillgå	Antal placeringar
Furuviksvägen 62	5	5
Granitvägen 11	6	6
Sjåaregatan 25 A	6	6
Idrottsallén 14	5	5
Idrottsallén 28	4	4
Lindbackavägen 16	5	5
Pukslagarvägen 17	5	5
Rågångsvägen 17	6	5
Rågångsvägen 19	5	5
Stureborgsvägen 11	5	4
Tordönsvägen 8 A-B	5	5
Tussilagovägen 205	5	5
Tussilagovägen 207	5	5
Vegagatan 10	6	6
Vinbärsvägen 237	5	5
Vinddraget 3 A-B	6	6
Övre Hattmursvägen 4	5	5
<i>Grafikergatann 15 (Öppnar september 2024) 6 lägenheter</i>		
Summa egen regi	89	87

	2024-08-31	2024-08-31
<u>LOU upphandlad entreprenad</u>	Antal lägenheter som finns att tillgå	Antal placeringar
Allévägen 5 B (Frösunda)	5	5
Allévägen 5 C (Frösunda)	6	6
N Skeppargatan 28 (Frösunda) <i>Evakuerade tillfälligt i Sättraåsen 6 månader från september 2023</i>	5	5
Stiftelsevägen 6 (Frösunda)	5	5
S Slottsgatan 17 C (Frösunda)	5	5
Åbyforsvägen 61 (Frösunda)	4	4
Summa LOU upphandlad entreprenad	30	30

LOU upphandlade platser (möjlighet till köp av enstaka platser <u>med</u> ramavtal) inom Gävle kommun	Boendets antal lägenheter	Antal placeringar 2024-08-31
Holmsund, Gävle (Humana)	4	4
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6	6
Stackbo, Gävle (Humana)	6	2
Summa av idag köpta platser inom Gävle kommun	34	30
Nedan redovisas framtida möjlighet till köp av enstaka platser <u>med</u> ramavtal - inom Gävle kommun enligt ramavtal från oktober 2023		
Norra Järvstavägen 18-20C Gävle (Attendo) <i>Öppnar okt 2024</i>	(6)*	-
Skogsdungen, Ångskavlestigen 24, Engesberg, Gävle (Gemensamma Krafter) <i>Öppnar tidigast år 2026</i>	(6)*	-
Bergby gruppbostad, Hamrångefjärden, Gävle (Frösunda) <i>Öppnar år 2025, kvartal 2</i>	(6)*	-
<i>* Antal lägenheter som erbjuds Valfärd Gävle i aktuellt nytt ramavtal (inte faktiskt köpta platser) inom Gävle kommun</i>	+ 18	

Köp av plats <u>utan</u> ramavtal - i andra kommuner	Antal placeringar 2024-08-31
Stiftelsen Linden (Vingåker)	1
Mo Gård Finspång	1
Humana Brattbacken	1
Neuropsyk (Humana) <i>utredningsavdelning HSL-plats</i>	1
Nytida Björken Eskilstuna	1
Nytida Hallonvägen	1
Öjebo gruppbostad Järvsö	1
Nytida Rosen Säffle	1
Humana Stagårdsvägen	3
Nytida Garvarvägen 1, Ljusdal	1
Totalt köpta platser inom andra kommuner	12
Total summa LOU upphandlade platser	
<i>+ 18 lägenheter/platser som erbjuds Valfärd Gävle i aktuellt nytt ramavtal (inte faktiskt köpta platser) inom Gävle kommun</i> <i>Av dessa 42 LOU upphandlade platser, köps 12 platser in, utan ramavtal.</i>	
	42*

Totalt antal inom gruppboende (LSS) <i>(i egen regi och köp av plats)</i> <i>*Exklusive antal lägenheter som erbjuds Valfärd Gävle i aktuellt nytt ramavtal fr om oktober 2023 inom Gävle kommun och ännu inte hunnit starta verksamheten.</i>	165* lägenheter	159 <u>placeringar</u>
Har beslut om insats, men är inte verkställda (antal kunder i kö)		18 personer

Nya eller planerade boenden

Valfärd Gävle planerade att öppna ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter i Södra Hemlingby under 2024, men på grund av en nekad bygglovsansökan, skjuts den planerade öppningen fram till år 2025 i stället, och placeras då i stället i Hille. Valfärd Gävle valde därför, på grund av längre kö inom LSS, att byta inriktning (från SoL till LSS) på det precis nybyggda boendet med 6 lägenheter som öppnade hösten 2024 på Grafikergatan 15.

Humana öppnade under hösten 2023 ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter på Stackbovägen 29 i Stackbo, för personkrets 1 enligt 1 § LSS.

Attendo öppnar 1 oktober 2024 upp 6 nya lägenheter på

Norra Jävstavägen 16, för personkrets 1 enligt 1 § LSS.

Frösunda ska bygga ett LSS-boende i Bergby med 6 lägenheter som förväntas ha verksamhetsstart år 2025 under kvartal 2. Gemensamma krafter planerar att år 2026, etablera sig med ett LSS-boende för personkrets 1, i Engesberg på Ängskavlestigen 24.

Valfärd Gävle planerar redan sedan förra Utblicken/boendeplanen att tillsammans med Gavlegårdarna inom de närmsta åren tillskapa en ny gruppboende LSS i Hille 2026, Järvsta 2027 och Valbo 2027 och planer finns också för en lantlig gruppboende med hästinriktning/lantlig inriktning i norra Gävle framöver.

Valfärd Gävle meddelade tilldelningsbeslut 2023-05-25, avseende nya ramavtal för köp av platser i särskilt boende för personer med funktionsnedsättning (LSS och SoL/socialpsykiatri) med giltighetstid från och med oktober 2023 och fyra år framåt.

Nedan redovisas utvecklingen av möjligheten till att köpa platser och faktiskt utveckling av köpta platser på gruppboendestäder i andra kommuner, utan ramavtal, under en fem- till sjuårsperiod. Grönmarkering anger när det finns gällande ramavtal inom Gävle kommun och möjlighet till att köpa dessa platser finns. Ljusgul markering anger där det köpts plats, utan att ramavtal finns.

LOU upphandlade placeringar (där möjlighet till köp av plats <u>med</u> ramavtal finns) inom Gävle kommun	2020	2021	2022	2023	2024	2025-2026
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6	6	6	6	6	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6	6	6	6	6	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6	6	6	6	6	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)		6	6	6	6	6
Holmsund, Gävle (Humana)	4	4	4	4	4	4
<i>Stackbo, Gävle (Humana) Öppnade 2023-10-01</i>				6	6	6
<i>Norra Järvstavägen 18-20C, Gävle (Attendo) Öppnar okt 2024</i>					6	6
<i>Bergby gruppbostad, Hamrångefjärden, Gävle (Frösunda) Öppnar år 2025, kvartal 1-2</i>						6
<i>Skogsdungen, Ångskavlestigen 24, Engesberg, Gävle (Gemensamma Krafter) Öppnar troligen år 2026</i>						6
Antal platser som det finns möjlighet enligt ramavtal att köpa – ej faktiskt köpa platser	22	28	28	34	34+6	34+6 +6+6

LOU upphandlade placeringar - (köp av plats <u>utan</u> ramavtal) i andra kommuner	2020	2021	2022	2023	2024
Stiftelsen Linden, Vingåker	1	1	1	1	1
Mo Gård, Finspång	1	1	1	1	1
Brattbacken, Bollnäs (Humana)	1	1	1	1	1
Neuropsyk Bollnäs (Humana)	-	-	1	1	1
Björken gruppbostad, Köping (Nytida) (tidigare Mälartorget gruppbostad, Köping)	1	1	1	1	1
Nytida Hallonvägen					1
Öjebo gruppbostad, Järvsö (Nytida)	1	1	1	1	1
Rosen, Säfle (Nytida)			1	1	1
Stagårdsvägen, Bollnäs (Humana)			2	3	3
Garvarvägen 1, Ljusdal (Nytida)				1	1
Göklund, Hofors (Amicare)				1	1
Stenbacka Gård, Bollnäs (INOM AB)	1	1	1	3	
Viksjöfors gruppbostad (Nytida)	1	1			
Nytida Dallotsen, Gagnef	1	1			
	7	7	9	15	13
Totalt antal lägenheter med "köp av plats"	30	36	38	49	47
Gruppbostad LSS					

Tabellbeskrivning: Uppgiften för 2020 gäller för sista dec. Uppgifter från 2021 och 2024 gäller från 31 augusti och från 2022 och 2023 gäller från 30 september. Preliminära uppgifter om möjliga tillgängliga lägenheter redovisas för 2023, 2024 och 2025 där ramavtal finns. Röda siffror är nya boenden via ramavtal, där möjligheten till att köpa 6 LGH/boende finns, när boendena öppnar dvs.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboendestäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Gävle kommun har ca 0,3% av sin befolkning stadigvarande boendes inom någon boendeform för LSS (vuxna och barn, servicebostad och gruppboendestad) (*rka-koll-pa-funktionshinderomsorgen-2022*), vilket ligger i paritet med riket i stort.

Välfärd Gävle räknar upp behovet, från idag faktiskt antal kunder plus kö, med 4 lägenheter per år. Det finns en rad faktorer som kan påverka prognosen. Det kan ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. En annan faktor som kan påverka prognosen är i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden och lagförändringar; exempelvis förändring i assistanslagstiftningen.

I dagsläget har Välfärd Gävle brist på LSS gruppboendestadsplatser i Gävle kommun, både inom egen regi, och inom upphandlade platser. Det får konsekvensen att platser behöver köpas i annan kommun, vilket är något som bör undvikas i möjligaste mån, då medborgaren har rätt att leva och bo i sin hemkommun, med närhet till anhöriga och sitt nätverk. I vissa fall är dock extern placering nödvändig – beroende på ett specifikt behov som inte kan tillmötesgå på annat vis.

I dag bor kunden i gruppboendestad LSS under lång tid, ofta från det att denne flyttar hemifrån och sedan bor denne ofta på samma boende resten av sitt liv. Välfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt anpassat boende som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

En förändring i lagstiftningen för LSS trädde i kraft 1 januari 2023. Förändringen innebär större möjlighet till att beviljas personlig assistans. Det har dock hittills inte gett några synbara effekter på behovet av särskilt boende.

När framtida gruppboendestäder ska planeras in ser gärna Välfärd Gävle att gruppboendestaden placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö. Boendesamordnare på Välfärd Gävle ser idag en trend att brukare som idag får beslut om boende har önskan om att bo centralt. För att bemöta specifika behov bör även gruppboendestäder byggas i lantlig miljö där det även finns möjlighet till daglig verksamhet. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsade stimuli eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i en traditionell gruppboendestad.

Bristen på idag tillgängliga, lämpliga tomter att bygga på, i både storlek och läge, gör att Välfärd Gävle till största mån behöver tillgodose behovet av nya boenden i nya eller befintliga hyreshus hos Gavlegårdarna eller lokaler som tidigare använts som förskolor av Utbildning Gävle.

Boenden bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet d.v.s. i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer osv.

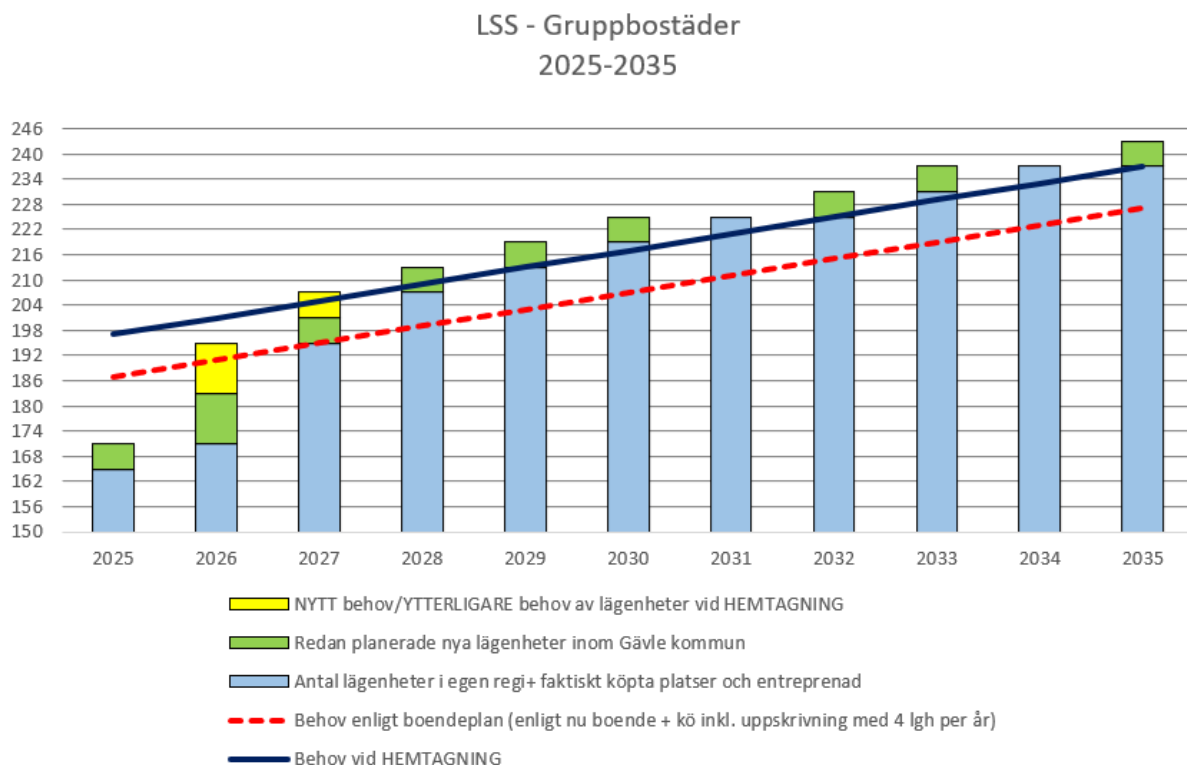
I dag finns en verksamhet i Valbo med så kallad BoDa-inriktning. Det är en verksamhet där Boende och Daglig verksamhet samordnas för fyra kunder med mycket omfattande behov, enligt 9 § 9 p. och 9 § 10 p. LSS.

Välfärd Gävle fortsätter att utreda ett eventuellt ytterligare behov av BoDa, utöver redan befintlig verksamhet.

Gavlegårdarna har, på uppdrag av Välfärd Gävle, byggt en ny gruppbostad i Södra Hemlingby på Grafikergatan 15, som var inflyttningsklar i september 2024. Välfärd Gävle planerar tillsammans med Gavlegårdarna, sedan tidigare (Utblick 2023), även ytterligare nya bostäder LSS 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2032, 2033, 2035

Det pågår utredningar kring eventuell ersättning av några befintliga gruppbostäder, för att framöver kunna erbjuda bättre anpassade boenden för verksamheterna. Men de personer som idag har beslut om gruppbostad LSS och som ej kunnat verkställas, behöver först tillgodoseas en bostad. Flera kunder som idag bor på gruppbostad LSS, i annan kommun, ska också kunna erbjudas att flytta till sin hemkommun.

Diagrammet nedan beskriver tillgången på gruppboheter (LSS) för personkrets 1, i förhållande till beräknat behov under perioden 2025–2035. Gäller egen regi, LOU upphandlad entreprenad och köpta platser för vuxna.

Stapelförklaring:

- Öppnade 2023-10-01 – 6 nya lägenheter i Stackbo, Humana
- Öppnar sep 2024 - 6 nya lägenheter i Södra Hemlingby (Grafikergatan 15) (ABG)
- Öppnar okt 2024 – 6 nya lägenheter på Norra Jävstavägen 16, Attendo
- Ca 2025 – 6 nya lägenheter i Bergby, Frösunda
- Ca 2026 – 6 nya lägenheter i Hille (ABG) , enligt Utblicken 2023
- Ca 2026 – 6 nya lägenheter i Engesberg, Gemensamma Krafter
- Ca 2026 – 12 nya lägenheter behövs för demografisk utveckling
- Ca 2027 – 6 nya lägenheter i Järvsta (ABG) , enligt Utblicken 2023
- Ca 2027 – 6 nya lägenheter behövs vid ev hemtagning av 10 kunder från andra kommuner
- Ca 2028 – 6 Nya lägenheter i Valbo (ABG)
- Ca 2029 - 6 Nya lägenheter, enligt Utblicken 2023 låg behovet för år 2028, men är nu framflyttat.
- Ca 2030 - 6 Nya lägenheter, enligt Utblicken 2023
- Ca 2032 - 6 Nya lägenheter, enligt Utblicken 2023
- Ca 2033 - 6 Nya lägenheter, enligt Utblicken 2023
- Ca 2035 - 6 Nya lägenheter, enligt Utblicken 2023

Tidigare boendeplan visade på ett stort intresse från externa aktörer att starta upp nya verksamheter inom Gävle kommun.

Dock visade det sig sedan att inte alla, tidigare intresserade, externa aktörer skickade in underlag under våren 2023 till upphandlingen av det nya ramavtalet för köp av plats, vilket är en förutsättning för att Valfärd Gävle ska kunna köpa platser på externt drivna boenden. Med nu dagens förutsättningar och med en uppräknig med 4 lägenheter per år, kommer två nya gruppboestäder LSS (6 lgh + 6 lgh) att behöva stå klara 2026 på grund av den demografiska utvecklingen och ytterligare en gruppboestad LSS (6 lgh) behöver stå klar år 2027 om vi ska kunna ta hem kunder som idag bor i annan kommun. Valfärd Gävle kommer därefter fortsatt att behöva de redan inplanerade gruppboestäderna, som togs upp i förra årets boendeplan/Utblicken 2023, på grund av den demografiska utvecklingen.

Hemtagning

Idag köper Valfärd Gävle 12 platser utanför ramavtal i annan kommun, på grund av bland annat platsbrist i hemkommunen.

Om större delen av dessa platser, i andra kommuner, i stället ska tillgodoses inom Gävle kommun, visar behovet (enligt den blå linjen i diagrammet ovan) att ytterligare boenden behöver planeras in (se gula staplar).

Planering framåt

Det är en svårighet för Valfärd Gävle att planera för nya boenden både i egen regi och behovet av antalet köpta platser framgent. Detta har till största del att göra med att en inriktning kring fördelning i % mellan egen regi och köpta platser, behöver tas på politisk nivå i kommunen (konkurrensplan) för att skapa bättre planeringsförutsättningar för alla parter. Viktigt är dock att det planeras och tas höjd för kunder med störst behov i bostaden, inom den egna regin, vilket också är kostnadsdrivande. Detta eftersom externa aktörer, där Valfärd Gävle köper platser idag kan säga upp en kund, om denne har större behov än vad extern part har möjlighet att tillgodose, vilket gör att Valfärd Gävle skyndsamt behöver ta över ansvaret och tillgodose efterfrågat behov.

3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS

Personkrets 2 omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom. Som exempel kan unga dementa som drabbats av Alzheimers före fyllda 65 år tillhöra personkrets 2.

Det finns idag ingen särskild gruppboestad enligt LSS för denna målgrupp inom Gävle kommun, däremot finns boende för unga dementa på Fleminggatan för personer med beslut enligt SoL, (Omvårdnadsnämnden ansvarar för detta boende.) Det finns en prejudicerande dom på att unga dementa kan ha rätt till insats enligt LSS och några kommuner har gruppboestäder specifika för denna målgrupp.

Behov

I Gävle kommun finns i nuläget ingen gruppbostad riktad mot ovanstående målgrupper. Med bostäder riktade mot de speciella målgrupperna, ökar möjligheten att uppnå spetskompetens hos medarbetarna.

Behovet av gruppbooster för personkrets 2, beräknas täckas inom andra, redan befintliga eller planerade gruppbooster inom Gävle kommun.

3.2 Servicebostäder LSS

En servicebostad består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Servicebostad innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 11–14 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med funktionsnedsättning som utvecklingsstörning, autism, autismliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada och som beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av servicebostad. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. LSS-insatsen är avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader. Kunden väljer elleverantör och betalar sin hushållsel. Kunden betalar hyran direkt till hyresvärden.

Bestånd

Boenden	2024-08-31	2024-08-31
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	Antal placeringar
Gråstensvägen 21	12	12
Jarlavägen 7 B	14	13
Ladugatan 6 C	14	13
Nedre Åkargatan 76 B	14	14
Norra Köpmangatan 32 A	12	12
Näringsgatan 5 A	14	13
Ulvsätersvägen 20	11	11
Vinddraget 10 C	11	11

Stora Esplanadgatan 27	13	12
Pinnmovägen (från och med 2023-05-01)	11	11
Summa egen regi	126	122

LOU upphandlade platser (köp av plats <u>utan</u> ramavtal) i andra kommuner	Antal placeringar 2024-08-31
Amicare Göklund Hofors	1
Summa LOU upphandlade platser	1

<u>Totalt antal servicebostadsplatser LSS</u>	<u>126</u>	<u>122</u>

**Har beslut om insats, men är inte verkställda
(antal kunder i kö)**

4

Nya eller planerade bostäder

Välfärd Gävle öppnade under våren 2023 en ny Servicebostad LSS på Pinnmovägen 24 i Sätra. Där erbjuds 11 lägenheter (2 rum och kök) samt 1 jourlägenhet.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för servicebostäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Vi har ett behov av välfungerande servicebostäder med tillräckligt med personal för att tillgodose de stora behov som personerna har, som flyttar dit.

Nuvarande servicebostadsbehov täcks med nya boendet på Pinnmovägen 24 i Sätra. Välfärd Gävle kan på sikt se behov av fler servicebostadsplatser för att få luft över för att arbeta med befintliga kunder på till exempel gruppboendeställen och nya potentiella kunder för att de ska välja att flytta till servicebostad, då kunden har chans till utveckling. Verksamheten behöver medvetet arbeta mer med kunder för att de ska vilja flytta vidare till servicebostad, där så är möjligt.

För framtida boenden är det att föredra om lägenheterna ligger i samma trappuppgång, har hiss, är tillgänglighetsanpassade och ligger någorlunda centralt i Gävle.

3.3 Gruppboende SoL

I ett gruppboende finns det vanligen 5 - 10 lägenheter samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen. Gruppboende innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppboende kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och stöd under dygnets alla timmar. Målgruppen är personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2024-08-31	2024-08-31
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal placeringar</u>
Barnstugevägen 6	10	10
Fleminggatan 13	18	16
Tredje Tvärgatan 25 C (trapphus)	8	8
Vallongatan 3	7	7
Transtråket 54	6	6
Birkavägen 26	6	6
Sanatorievägen 18	6	6
Summa egen regi	61	59

<u>LOU upphandlade platser</u> (köp av plats <u>med</u> ramavtal) " <u>inom Gävle kommun</u>	<u>Antal placeringar</u> 2024-08-31
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	10

<u>LOU upphandlade platser</u> (köp av plats <u>med</u> ramavtal) <u>i andra kommuner</u>	<u>Antal placeringar</u> 2024-08-31
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	8
Nytida Sunnanåker (Nytida)	2
Kungsgården (Nytida) VÅBO	1
Alternatiff AB (Gruppboendebeslut men kund är placerad på korttidsboende Vuxen)	1

LOU upphandlade platser (köp av plats <u>utan</u> ramavtal) i andra kommuner	Antal placeringar 2024-08-31
Inagården Älvkarleö	2
Inagården Tärnsjö (<i>Delat ansvar med annan huvudman</i>)	1
Stenbacka gård (INOM AB)	3
Summa LOU upphandlade lägenheter	28

Totalt antal platser Gruppboende SoL

87

**Har beslut om insats, men är inte verkställda
(antal kunder i kö)**

6

Av de 28 LOU upphandlade lägenheterna, köps 6 lägenheter utanför ramavtal.

Nya eller planerade boenden

Välfärd Gävle planerade enligt tidigare boendeplan att öppna ett nytt Gruppboende SoL i Södra Hemlingby på Grafikergatan 15, med 6 lägenheter under april 2024. Detta boende bytte dock innan byggnation inriktning från SoL till LSS, på grund av kösituationen för Gruppboende LSS.

Nytida planerar att under år 2026 kunna öppna ett nybyggt gruppboende SoL med 20 lägenheter på fastigheten bredvid Hemlingbyskolan. Inriktningen kan komma att likna det boende (Heden) som de har utanför Gävle kommun, där vi idag köper 8 platser.

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser på gruppboenden SoL under en femårsperiod.

LOU upphandlade platser (köp av enstaka platser <u>med</u> ramavtal) inom Gävle kommun	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	6	10	10	10	10	10
	6	10	10	10	10	10

LOU upphandlade platser (köp av enstaka platser <u>med</u> ramavtal) i andra kommuner	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	8	9	9	10	8	8
Stenbacka gård (INOM AB)			1			
Nytida Sunnanåker (Nytida)		1	2	3	2	2
Kungsgården (Nytida) VÅBO					1	1
	8	10	12	13	11	11

LOU upphandlade platser (köp av enstaka platser <u>utan</u> ramavtal) i andra kommuner	2020	2021	2022	2023	2024
Inagården Älvkarleö	4	3	2	2	2
Inagården Tärnsjö	1	1	1	2	1
Neuropsyk i Bollnäs AB	1	1	1		
Kungsgården (Nytida)	1	1	1	1	
Stenbacka gård (INOM AB)			1	3	3
	7	6	6	8	6

Totalt antal upphandlade platser, med och utan ramavtal	21	26	28	31	27

Beskrivning: Uppgiften för 2020 gäller sista december och 2021 gäller sista augusti och 2022 och 2023 gäller 30 september och uppgifter från 2024 är från 31 augusti. Preliminära uppgifter om möjliga tillgängliga lägenheter redovisas för 2025 där ramavtal finns.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut.

Uppräkning av behov sker med 1 lägenhet per år. Det finns faktorer som kan påverka prognosen. Det kan till exempel ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. Behovet av nya boenden påverkas också av i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden för målgruppen.

När framtida gruppboenden ska planeras in ser gärna Valfärd Gävle att gruppboendet placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö. Boendesamordnare ser en trend av att kunder efterfrågar centrala lägen.

För att bemöta specifika behov bör även gruppboenden byggas i lantlig miljö, där det finns möjlighet till sysselsättning. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsad stimulans eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i ett traditionellt gruppboende. Boenden bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet det vill säga i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer.

Bristen på idag tillgängliga, lämpliga tomter att bygga på, i både storlek och läge, gör att Valfärd Gävle till största mån kan behöva tillgodose behovet av nya boenden i nya eller befintliga hyreshus hos Gavlegårdarna.

I förra boendeplanen fanns det behov av ett nytt gruppboende (SoL) med 6 platser till omkring år 2027 och även år 2029. Därefter fanns enligt prognosen behov av ytterligare ett till gruppboende om 6 platser 2033.

I och med Nytidans planer för ett Gruppboende SoL vid Hemlingbyskolan med 20 nya lägenheter, så kan eventuellt, delvis ett behov täckas här. Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden föreslås därmed göra en kompletterande upphandling till befintligt ramavtal för köp av plats inom SoL/LSS.

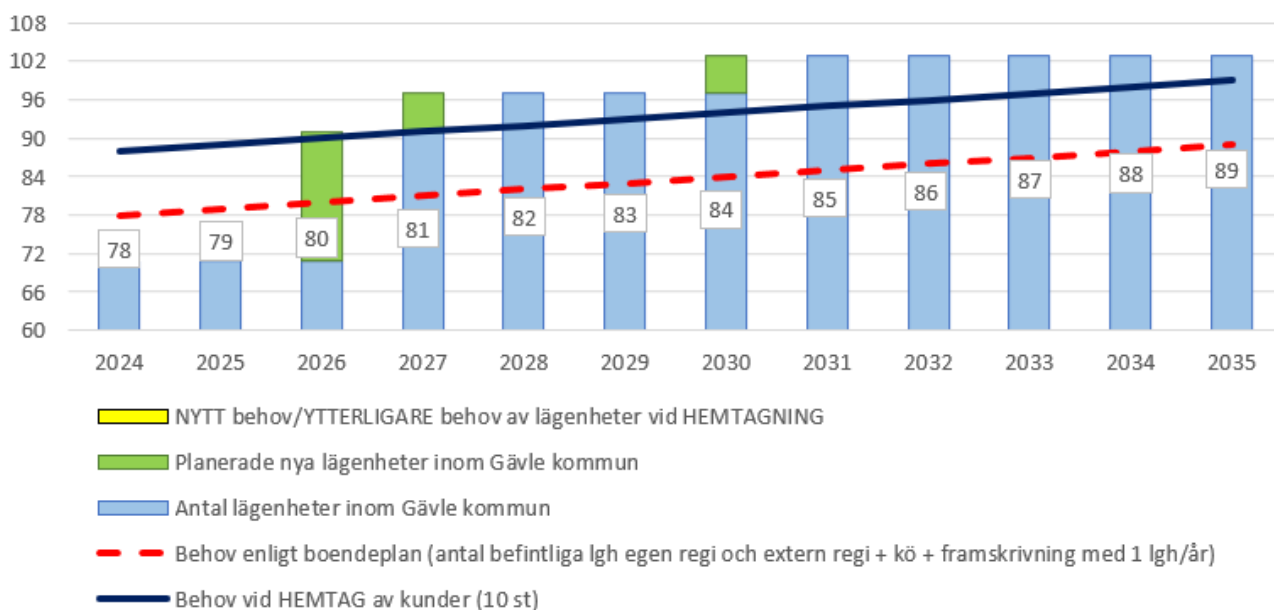
Behov har också lyfts gällande att framöver ersätta ett gruppboende som behöver bli mer verksamhetsanpassat. Men de personer som idag har beslut om gruppboende SoL och som ej kunnat verkställas, behöver först tillgodoses ett boende. Flera kunder som idag bor på gruppboende SoL i annan kommun, ska också kunna erbjudas att flytta till sin hemkommun.

Diagrammen nedan beskriver tillgången på gruppboenden inom Gävle kommun i förhållande till beräknat behov under perioden 2024–2035. (LOU upphandlade lägenheter i andra kommuner ingår inte i diagrammen = 17 lgh per den 31 augusti 2024). Gruppboende för samsjuklighet SoL redovisas ej i detta diagram.

Diagrambeskrivning: Röd streckad linje illustrerar det beräknade behovet under planeringsperioden. Blå heldragen linje illustrerar behovet om Valfärd Gävle tar hem ca 10 kunder som idag bor i annan kommun. Blå staplar illustrerar antalet lägenheter i befintligt bestånd inom kommunen, gröna staplar illustrerar redan inplanerade lägenheter:

- 2026 20 lägenheter – Nytida, bredvid Hemlingbyskolan – osäkerhetsfaktor
- 2027 6 lägenheter Gavlegårdarna bygger, enligt Utblicken 2023 (behovet finns vid en hemtagning av kunder från andra kommuner, om platsköp på Nytida också är möjligt från 2026)
- 2030 6 lägenheter Gavlegårdarna bygger, enligt Utblicken 2023 (behovet finns vid en hemtagning av kunder från andra kommuner, om platsköp på Nytida också är möjligt från 2026)

SoL - Gruppboenden 2024-2035

3.4 Boende för samsjuklighet SoL

Samsjuklighet i form av psykisk ohälsa och beroendeproblematik innebär att en person uppfyller diagnostiska kriterier för flera sjukdomar. Det är välkänt att personer med beroende har en förhöjd risk för olika former av psykisk ohälsa. Omvänt så har personer med psykisk ohälsa och psykiatriska diagnoser en ökad risk för beroende. ("Hälsa - Kunskapsguiden") Personer med samsjuklighet behöver vård och stöd av flera verksamheter inom såväl hälso- och sjukvården, som socialtjänsten.²

Boende för samsjuklighet SoL ska vara en stabilitet i själva boendesituationen.

Idag köper Valfärd Gävle platser för behovet gällande gruppboende SoL.

Behov

Valfärd Gävle behöver skapa ett boende för personer med samsjuklighet. I dagsläget finns inget anpassat boende för denna målgrupp. Målgruppen ökar och det är svårt att tillgodose behovet i befintliga boendeformer inom Gävle kommun.

Det finns ett stort behov av anpassat boende för denna målgrupp och vi köper idag platser för gruppboende SoL, utanför kommunen, för målgruppen. Dessa kunder bör ges möjlighet att flytta till hemkommunen.

Valfärd Gävle erbjuder från och med 2024 ett Serviceboende SoL på Glimmervägen 5, med inriktning samsjuklighet, där kunder som tidigare stått i kö för boende, samt kunder som önskar flytta hem från boende i annan kommun, med samsjuklighetsproblematik, har erbjudits boende. Detta boende är idag fullbelagt.

Det finns en ny leverantör i den nya upphandlingen från oktober 2023 (Alternatiff AB, Kilafors herrgård), med avtal från och med oktober 2023, i Bollnäs kommun. Verksamhet vänder sig till personer med psykiska funktionsnedsättningar. Kilafors Herrgård tar ej emot personer med ett aktivt missbruk, däremot ingår personer med ett tidigare missbruk i verksamhetens målgrupp.

Gruppboende SoL med inriktning samsjuklighet inom Gävle kommun som planeras av Gavlegårdarna till år 2027, i Södra Bomhus på Pukslagarvägen, behövs fortsatt, för de med störst sammansatt problematik.

² Behandling vid samsjuklighet - Kunskapsguiden, <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/missbruk-och-beroende/behandling-och-stodinsatser-vid-missbruk-och-beroende/behandling-vid-samsjuklighet>

3.5 Serviceboenden, SoL

Ett serviceboende består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Serviceboende innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 10 - 12 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader.

Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras, enligt Gävle kommuns hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2023-09-30	2024-08-31	2025
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Glimmervägen 5	6	6	6
Vendelskatan 2 A	13	13	13
Nygatan 63 C (Lasse skraddare)	-	9	9
<i>Pinnmovägen 2 och 4</i>	-	-	<i>12</i>
Summa egen regi	19	28	40

	2023-09-30	2024-08-31	2025
<u>LOU upphandlade platser</u> (möjlighet till köp av enstaka platser <u>med</u> ramavtal) <u>i annan kommun</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Hedens omvårdnadscenter	2	1	1
Summa LOU upphandlade platser	2	1	1

Totalt antal servicelägenheter SoL	21	29	41

Nya eller planerade boenden

Gavlegårdarna har under förra året byggt om och renoverat Nygatan 63 C (Lasse skraddare) för att tillskapa ett nytt serviceboende SoL med 9 lägenheter.

Glimmervägens serviceboende SoL ändrar inriktning till Serviceboende för samsjuklighet. Gavlegårdarna planerar också att under 2025 bygga om Pinnmovägen 2 och 4 från studentlägenheter till Serviceboende SoL med 12 lägenheter och 1 jourlägenhet.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för serviceboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Valfärd Gävle ser en ökning av denna boendeform men även en utökning av boendestöd, med utgångspunkt från det ordinära boendet.

Uppräkning av behov sker med 1 lägenhet per år. Det finns faktorer som kan påverka prognosen. Det kan till exempel ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. Behovet av nya boenden påverkas också av i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden för målgruppen.

Öppningen av Nygatan 63 och ändringen av Glimmervägens boendeinriktning gav en utökning med sex platser totalt för Serviceboende SoL. När Nygatan 63 öppnade och Glimmervägens boendeinriktning ändrats, så blev dessa båda boenden fullbelagda med de kunder som redan bor, eller som har befintliga boendebeslut i dag. Valfärd Gävle ser därför även en fortsatt kö med personer som inte fått något erbjudande och har då även flertalet ansökningar som är under utredning i dag. Dessa planerar man kunna lösa via nya lägenheterna i Pinnmovägen 2 och 4.

Övergripande behövs planering för att också ha "akuta platser" då externa utförare på kort varsel kan säga upp placeringsavtalen.

För framtida boenden är det att föredra om lägenheterna ligger i samma trappuppgång, har hiss, är tillgänglighetsanpassade och ligger någorlunda centralt i Gävle.

3.6 Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS

Boendet är till för barn och ungdomar med funktionsnedsättning som tillhör någon av personkretsarna i LSS och som beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 8. Ungdomar (> 18 år) ska få sitt behov tillgodosett genom insatsen till dess att gymnasiestudierna är avslutade och en flytt sker. Insatsen ska tillgodose barnets/ungdomens behov dygnet runt i hemlik miljö när föräldrahemmet inte längre är ett alternativ. Personal finns alltid tillgänglig och ger tillsyn och stöd utifrån önskemål och behov. Den boende har ett eget rum med grundmöblering och på boendet finns det gemensamma sällskapsutrymmen, kök och matplats för gemensam mathållning.

Idag finns ett boende för barn och ungdomar på Norra Prästvågen 12 A och ett på Hövdingavågen 61B.

I augusti 2024 är det 6 barn som är beviljad bostad med särskild service för barn och unga (9 § pkt 8 LSS).

Bestånd

Boenden	2022-10-31	2023-09-30	2024-08-31	2025-01-01	2025-2026
<u>Egen regi</u>	<u>Antal boenderum</u>	<u>Antal boenderum</u>	<u>Antal boenderum</u>	<u>Antal boenderum</u>	<u>Antal boenderum</u>
Hövdingavägen 61 B	3 används (4 finns att tillgå)	2 används (3-4 finns att tillgå)	2 används (2 finns att tillgå)	0	0
Norra Prästvägen 12 A	3 används (4-5 finns att tillgå)	3 används (4-5 finns att tillgå)	3 används (3 finns att tillgå)	2 används (3 finns att tillgå)	0
Domarringen 50	-	1	1	4	4
Skogsviolen, Sättra	-	-	-	-	4
Rum som nyttjas i egen regi	6	6	6	6	8

<u>Köp av plats utan ramavtal, utanför kommunen</u>	<u>Antal placeringar</u>	<u>Antal placeringar</u>	<u>Antal placeringar</u>
Rudebecksgymnasiet elevhemsboende			1
Solberga by Järna			1
Nytida Autismkontroll, Odlargränd (Barn och ungdomsboende)	1		
Bollnäs kommun, Höghammar (elevhemsboende)	1	2	
Trosa kommun, Rubinen korttidsboende		1	
Furuboda (korttidsboende)	1		
Tidaholm kommun, Rudbecksgymnasiet (elevhemsboende)	1	1	
<i>Summa upphandlade platser</i>	4	4	2
Totalt antal platser	10	10	8

Nya eller planerade boenden

Gavlegårdarna planerar att bygga ett nytt välanpassat barn- och ungdomsboende till Valfärd Gävle. Det kommer att bli totalt 4 boenderum med tillhörande egna hygienrum och gemensamma utrymmen i Sättra med inflyttning tidigast 2025–2026. Närheten till särskolan som är belägen i Sättra förkortar även transporttiden för barnen. Utökningen med 3 platser på Domarringen 50 i Bomhus planeras att vara klar under slutet av 2024. Totalt finns där då 4 boenderum för barn- och ungdomar.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för boende med särskilt stöd och service för barn och unga LSS, grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatser som har fattats de senaste åren, hur utflödet sett ut och hur många barn/ungdomar som idag bor hemma eller går i skolan och som kan komma att bli aktuella för insatsen framöver.

Behov utifrån nuläge: Norra Prästvägen kommer att vara kvar i befintliga lokaler för att sedan flytta till, framöver nybyggt, barnboende i Sättra. Lokalerna på Norra Prästvägen kommer då att lämnas över till vuxenkorttids. Om kösituationen förändras kan detta beslut behöva omprövas.

Hövdingavägen kommer fortsatt nyttjas av barn- och unga, då behov föreligger om att starta en ny enhet inom korttidsboende för barn och unga.

Valfärd Gävle ser, att redan planerade boenden, kommer att täcka behovet för ett antal år framöver.

Valfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt boende utefter vad som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

3.7 Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480), ska möjliggöra för anhöriga att kunna få avlastning och rekreation för den enskilde. För personen med funktionsnedsättning ska korttidsvistelsen tillgodose behov av miljöombyte och rekreation samt ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen ska också kunna ses som ett led i att underlätta frigörelseprocessen mellan barn och förälder. Korttidsvistelse bör kunna erbjudas både som en regelbunden insats och som en lösning vid akuta behov.

Bestånd

Boende för korttidsvistelse	2023-10-30	2023-10-30	2024-08-31	2024-08-31	2024-08-31
<u>Egen regi</u>	<u>Antal inskrivna</u>	<u>Antal dygn</u>	<u>Antal inskrivna</u>	<u>Antal dygn</u>	<u>Har beslut om insats, men är inte verkställd (antal kunder)</u> 6
Bäckebo (barn och ungdomar)	25	151	28	170	
Junibacken (barn och ungdomar)	22	142	24	146	
Sätraängen (barn och ungdomar)	10	92	10	83	
Norra Prästvägen 12 B (vuxna)	11	84	11	91	0
Totalt	68	469	73	490	

Behov

Befintliga korttidsboenden täcker inte dagens behov. Man upplever dessutom en trångboddhet. Barnkorttidsboendet på Junibacken är till exempel inte optimalt verksamhetsmässigt och ses över under 2025.

Arbete pågår med att justera åldersindelningen för barn- och vuxenkorttids, bland annat för att frigöra platser på barnkorttids. Dock täcker det i nuläget ändå inte behovet för de beslut Valfärd Gävle ännu inte kunnat verkställa och därför är det sannolikt att ytterligare ett korttids för barn- och unga kommer att behöva starta i närtid. Detta kan ombesörjas i befintliga lokaler.

Valfärd Gävle kan inte se att den nya lagstiftningen (LSS- personlig assistans) har påverkat behovet av gruppboendestäder.